

Aké zdroje dát máme o sociálno- ekonomickej situácii Rómov a ako im máme rozumieť

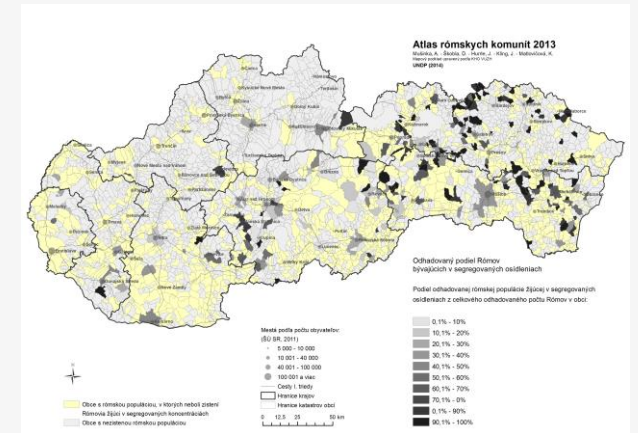
Daniel Škobla

Dialógy s IVPR, 30 októbra, 2025

INŠTITÚT PRE VÝSKUM
PRÁCE A RODINY

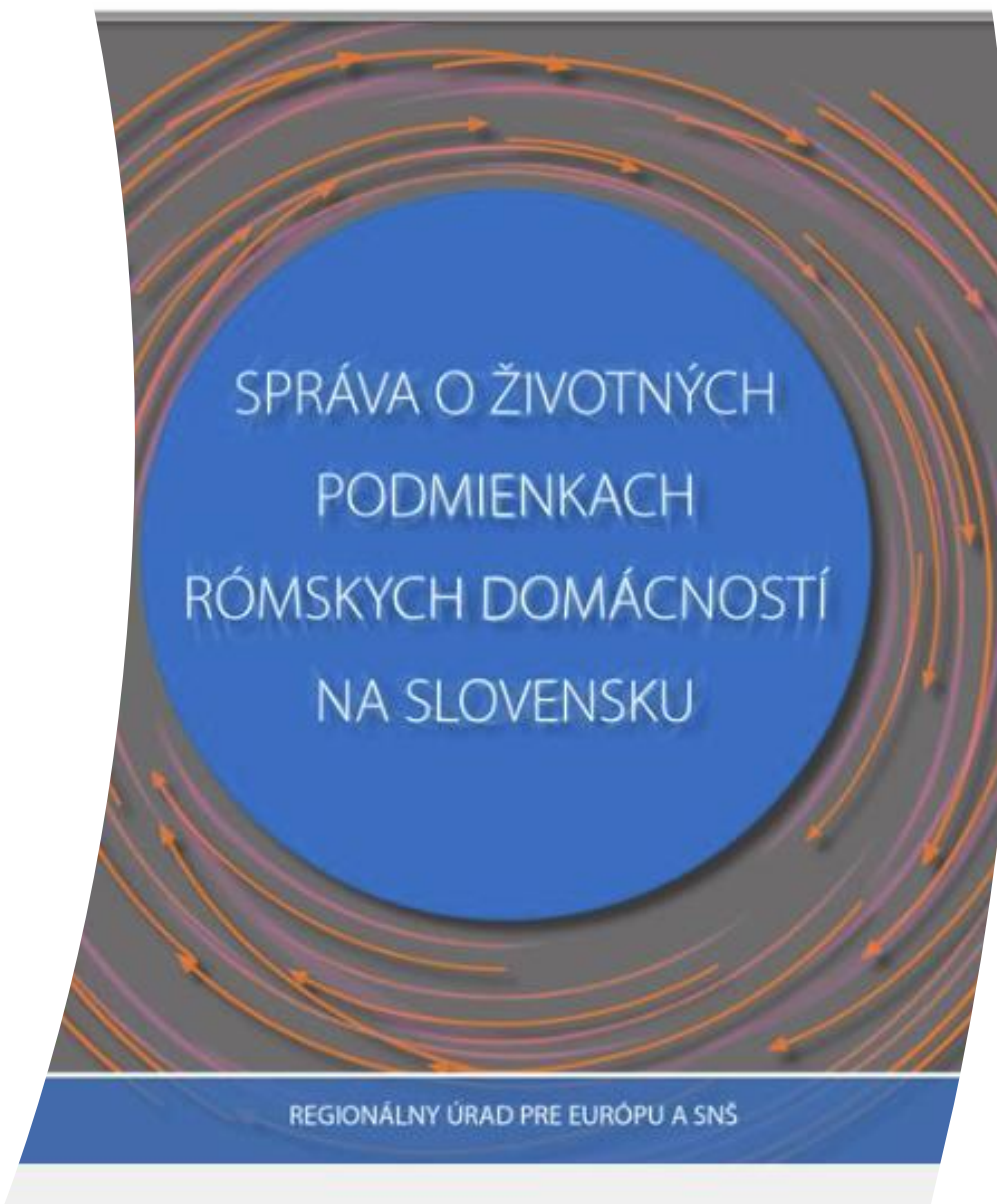
© 2006 The Authors

ATLAS rómskych komunít

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	
	Kraj	Okres	Obec	Kód obce	Počet obyvateľov	Podiel rómskych obyvateľov	Počet rómskych obyvateľov	Počet evidovaných koncentrácií	Počet obyvateľov koncentrácií	Počet obyvateľov koncentrácií mimo obce	Počet obyvateľov koncentrácií na okraji obce	Počet obyvateľov koncentrácií vo vnútri obce	Počet rómskych obyvateľov bývajúcich integrovane	Preferovaný jazyk rómskej komunity	r
	Banskobystrický	Banská Bystrica	Banská Bystrica	508438	76432	2%	1528	5	488	35	371	82	1040	Rómsky	b
	Banskobystrický	Banská Bystrica	Dúbravica	508586	413	20%	82	1	82	82				Slovenský	
	Banskobystrický	Banská Bystrica	Hrochoť	508659	1466	11%	160	1	160			160		Rómsky	
	Banskobystrický	Banská Bystrica	Môlča	508781	401	39%	155	1	115	115			40	Rómsky	
	Banskobystrický	Banská Bystrica	Poniky	508918	1542	6%	91	1	31		31		60	Slovenský	
	Banskobystrický	Banská Bystrica	Slovenská Ľupča	509001	3298	5%	166	1	96	96			70	Rómsky	
	Banskobystrický	Banská Bystrica	Vlkanová	557293	1300	5%	70	1	70			70		Slovenský	
	Banskobystrický	Banská Štiavnica	Banská Štiavnica	516643	9708	5%	444	1	284	284			160	Rómsky	
0	Banskobystrický	Banská Štiavnica	Prenčov	517178	658	8%	50	1	30		30		20	Rómsky	
1	Banskobystrický	Banská Štiavnica	Svätý Anton	516597	1169	4%	41	1	41	41				Rómsky	
2	Banskobystrický	Brezno	Brezno	508497	20338	10%	1930	5	1930	143		1787		Rómsky	
3	Banskobystrický	Brezno	Čierny Balog	508527	5027	15%	769	4	769		189	580		Rómsky	
4	Banskobystrický	Brezno	Helpa	508608	2585	6%	148	1	148			148		Rómsky	
5	Banskobystrický	Brezno	Podbrezová	508853	3789	7%	257	1	57	57			200	Rómsky	
6	Banskobystrický	Brezno	Pohorelá	508870	2229	10%	222	1	212	212			10	Rómsky	
7	Banskobystrický	Brezno	Pohronská Polhora	508888	1689	12%	201	1	181		181		20	Rómsky	
8	Banskobystrický	Brezno	Polomka	508900	2941	20%	595	3	595	490	105			Rómsky	
9	Banskobystrický	Brezno	Šumiac	509043	1320	41%	545	1	545		545			Rómsky	
0	Banskobystrický	Brezno	Telgárt	509051	1550	59%	920	2	880	339	541		40	Rómsky	
1	Banskobystrický	Brezno	Valaská	509086	3610	12%	430	1	100			100	330	Rómsky	
2	Banskobystrický	Brezno	Valkovňa	509094	411	68%	279	J+1	279		198	81		Rómsky	
3	Banskobystrický	Brezno	Závodka nad Hronom	509124	2276	25%	570	2	570			570		Rómsky	
4	Banskobystrický	Detva	Detva	518263	14318	7%	1002	5	902			902	100	Rómsky	
5	Banskobystrický	Detva	Dúbravy	518379	943	5%	45	1	35			35	10	Slovenský	
6	Banskobystrický	Detva	Hriňová	518468	7353	2%	145	1	45			45	100	Slovenský	
7	Banskobystrický	Detva	Vígfaš	518921	1663	7%	120	1	100			100	20	Rómsky	
8	Banskobystrický	Krupina	Bzovik	518212	1135	16%	180	1	180	180				Rómsky	
9	Banskobystrický	Krupina	Cerovo	518239	595	20%	120	1	80	80			40	Rómsky	

Zisťovanie životných podmienok rómskych domácností (UNDP, 2007)

Modul 1: Bývanie

Modul 2: Domácnosť

Modul 3: Migrácia

Modul 4: Vzdelanie

Modul 5: Zdravie

Modul 6: Ekonomická aktivita

Modul 7: Sociálna pomoc

Modul 8: Subjektívne hodnotenie
chudoby

Modul 9: Príjmy

Modul 10: Výdavky

Dotazník UNDP z roku 2006

Kde vykonávate aktivačné práce?	Existuje možnosť zapojiť sa do aktivačných prác vo vašom meste?	Ako vnímate prácu v sociálnom aktivačnom programe?	Motivovala vás práca v aktivačnom programe hľadať si trvalé zamestnanie?	Myslíte si, že práca v rámci aktivačného programu zvýšila vaše šance na to, aby ste si našli trvalé zamestnanie?	Aký druh práce vykonávate v rámci aktivačného programu?	NEPÍŠTE NIČ, ZAKÓDUJE SA V AGENTÚRE
V MESTE ALEBO OBCI, KDE ŽIJEM...1>>15		Je to veľmi užitočné.....1 Je to užitočné.....2 Ani užitočné, ani neužitočné.....3 Nie užitočné.....4 Vôbec nie užitočné.....5	Bolo to veľmi motivujúce.....1 Bolo to skôr motivujúce.....2 Málo motivujúce.....3 Nebolo to veľmi motivujúce..4 Vôbec to nebolo motivujúce.....5	Určite áno.....1 Asi áno.....2 Asi nie.....3 Určite nie.....4		
V BLÍZKEJ OBCI ALEBO MESTE.....2		Nevie.....99	Nevie.....99	Nevie.....99		
	ÁNO...1 NIE...2					
					ZAPÍŠTE DRUH PRÁCE POTOM >> ĎALŠIA OSOBA	KÓD
148	149	150	151	152	153	154

Page 3

► ... Vzdelanie 1 Vzdelanie2 Vzdelanie3 Zdravie 1 Zdr-pôrod ZamestnanieA ZamestnanieB ... (+) : ◀

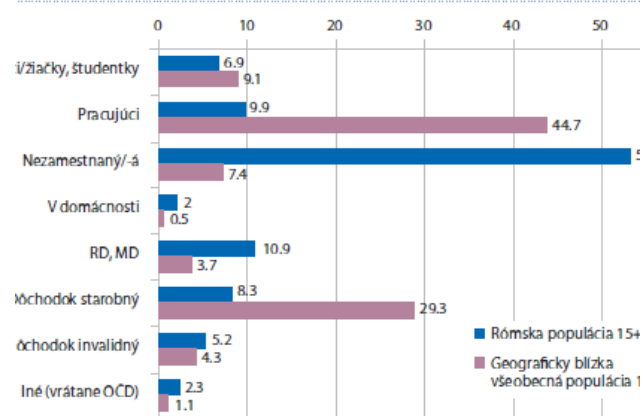

i podmienkam vo vonkajšom prostredí
 iob zapojenia do trhu práce za porov-
 diametrálne odlišný. Pričom celkovo sa
 (t.j. medzi ekonomicky aktívnych – pra-
 stnani spolu) zaradilo viac skúmaných
 kých komunit (až 64,2 %) než obyvateľov
 graficky blízkej populácie (52,1 %). Kým
 populácie bol ekonomicky neaktívny
 uhý jednotlivec, spomedzi obyvateľov
 nít to bol iba každý tretí.
 izdieľ sa zistil tiež za kategóriu starob-
 : v rámci rómskej populácie ich bolo iba
 graficky blízku všeobecnú populáciu až

9.1.2. Rozdiely v deklarovanej ekon- aktivite rómskych mužov a žien

Ako dokladajú mnohé štúdie z poslednej
 slovenská spoločnosť ako celok dlhod-
 veľké rodové rozdiely podľa postavenia na t-
 celkový kontext pozri box 9.1 a 9.3; podro-
 ladelfiová, 2002, 2007; 2010a; Holubová, 201
 ňová., 2008; Monitorovacia..., 2011). A ako
 pirické údaje z tohto výskumu, rómska po-
 v tomto smere výnimkou. Skôr naopak – r-
 jednotlivými typmi ekonomickej (ne)aktiv-
 žov sú v rámci nej ešte omnoho hlbšie (gi

ez populácie 15+ rokov podľa ekonomického statusu – porovnanie s geograficky b-
 zlou (v %)

en tálne Vaše ekonomické postavenie?
 ťetrovanie člena domácnosti.

Správa
 UNDP z
 roku 2012

Zisťovanie životných podmienok rómskych domácností (UNDP, 2010)

- DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA RÓMSKEJ POPULÁCIE
- SŤAHOVANIE A VYLÚČENIE TÝKAJÚCE SA BÝVANIA
- MATERIÁLNE PODMIENKY ŽIVOTA: BÝVANIE A VYBAVENOSŤ DOMÁCNOSTÍ
- ZDRAVOTNÝ STAV A DOSTUPNOSŤ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI
- VZDELANIE A VÝDAVKY NA VZDELANIE
- VYLÚČENIE Z TRHU PRÁCE
- ŽIVOTNÁ ÚROVEŇ RÓMSKÝCH DOMÁCNOSTÍ – PRÍJMY, FINANČNÉ ŤAŽKOSTI
- EXTRÉMNA DEPRIVÁCIA A SUBJEKTÍVNE HODNOTENIE ŽIVOTNEJ SITUÁCIE

Zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach domácností v marginalizovaných rómskych komunitách EU SILC MRK

PRÍJMY A ŽIVOTNÉ PODMIENKY V MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNITÁCH

Vybrané ukazovatele zo zisťovania
EU SILC MRK 2018

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu
a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

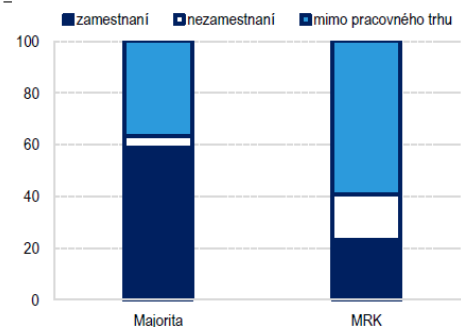
Príjmy a životné podmienky
v marginalizovaných rómskych komunitách:
Vybrané ukazovatele zo zisťovania
EU SILC_MRK 2020

Filip Markovič, Ľudmila Plachá

Zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach domácností v marginalizovaných h rómskych komunitách EU SILC MRK

- Špeciálne zisťovanie vychádza z pravidelného štatistického zisťovania EU SILC (The European Union Statistics on Income and Living Conditions), ktoré je na európskej úrovni harmonizovaným štatistickým zisťovaním o príjmoch a životných podmienkach domácností a ktoré Štatistický úrad SR (ŠÚ SR) na Slovensku realizuje od roku 2005.
- ŠÚ SR na základe zmluvy o spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ÚSVRK) realizuje toto špeciálne zisťovanie v podmienkach marginalizovaných rómskych komunít na Slovensku (EU SILC MRK).
- Cieľom zisťovania EU SILC MRK je zistiť príjmovú situáciu, úroveň a štruktúru chudoby a sociálneho vylúčenia marginalizovaných rómskych komunít.
- Realizáciou zisťovania sa získa nielen významná zdrojová základňa údajov, vhodná pre analýzy životnej úrovne rómskej populácie, ale zabezpečí sa aj ich komplexné monitorovanie, čo umožní následné prijímanie koncepčných opatrení, ktoré by smerovali k zvyšovaniu kvality života tejto skupiny obyvateľstva.

Graf 10: Štruktúra pracovného potenciálu populácie vo veku 15 až 64 rokov (% , 2019)

Zdroj: vlastné výpočty podľa administratívnych údajov (ÚPSVR, Sociálna poisťovňa, Register obyvateľov)

Komentár 2022/1
Ministerstvo financií SR / www.finance.gov.sk/ifp

19. január 2022

Vplyv pandémie na marginalizované rómske komunity
Ako zmenila pandémia výsledky na trhu práce a z pohľadu zdravia
Slavomír Hidas, Katarína Vaľková, Gabriel Machlica, Andrej Belák

Obyvatelia z marginalizovaných rómskych komunít (MRK) zomierali v druhej vlně pandémie dvakrát častejšie ako majorita, keď v tejto populácii zomrelo o 40 % viac ľudí ako v predchádzajúcich obdobiach. Veľmi nízka zaočkovanosť zvýraznila negatívne vplyvy pandémie. Pandémia zároveň zastavila významný pokrok v integrácii ľudí z MRK na trhu práce. Za posledných desať rokov sa počet pracujúcich ľudí z MRK zdvojnásobil a rozdiel oproti majorite sa významne znížil. Dosahty súčasnej krízy však môžu byť pre obyvateľov z MRK výraznejšie, keďže pred pandémiou až 80% čelilo riziku chudoby. Najchudobnejšie rómske domácnosti zároveň prišli počas pandémie o časť podpory v podobe dotácie na obedy a aktivačných príspevkov. Opatrenia na boj proti pandémii by sa mali zamerať na zvýšenie očkovania, cieľené intervencie v spolupráci s odborníkmi a sociálnu pomoc pre prípad straty príjmu domácností.

Dekáda zvyšovania zamestnanosti po finančnej kríze

Výsledky na trhu práce sa pre marginalizované rómske komunity (MRK) z posledných dekád výrazne zlepšili. Počet zamestnaných ľudí z MRK vo veku 15 až 64 rokov sa takmer zdvojnásobil z 24-tisíc v roku 2010 na skoro 50-tisíc v roku 2019¹. Potvrdil sa trend, že obyvatelia z MRK výrazne profitovali z ekonomického rastu v posledných rokoch. Ich zamestnanosť rástla v tomto období rýchlejšie ako zamestnanosť väčšinovej populácie² (Graf 1 a Graf 2). Jedným z dôvodov je, že ľudia z MRK častejšie pracujú v oblastiach citlivejších na ekonomický cyklus (napríklad stavebníctvo, Graf 7). Pozitívny

INŠTITÚT PRE VÝSKUM
PRÁCE A RODINY

Prepojenie dát z registrov (IFP)

Ďakujem za pozornosť

**INŠTITÚT PRE VÝSKUM
PRÁCE A RODINY**